

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (ketvirtoji išplėstinė kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. gruodžio 4 d.*

„Viešoji tarnyba – Pareigūnai ir sutartininkai – 2014 m. sausio 1 d. Pareigūnų tarnybos nuostatų reforma – Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis – Naujos nuostatos dėl kasmetinių atostogų, taikomos trečiosiose šalyse dirbantiems pareigūnams – Neteisėtumu grindžiamas prieštaravimas – Kasmetinių atostogų tikslas“

Byloje T-518/16,

Francisco Carreras Sequeros, Europos Komisijos pareigūnas, gyvenantis Adis Abeboje (Etiopija), ir kiti Komisijos pareigūnai ir tarnautojai, kurių pavardės nurodytos priede¹, atstovaujami advokatų S. Orlandi ir T. Martin,

ieškovai,

prieš

Europos Komisija, iš pradžių atstovaujama J. Currall ir G. Gattinara, vėliau – G. Gattinara ir A.-C. Simon,

atsakovę,

palaikomą

Europos Parlamento, atstovaujamo J. Steele ir E. Taneva,

ir

Europos Sąjungos Tarybos, iš pradžių atstovaujamos M. Bauer ir M. Veiga, vėliau – M. Bauer ir R. Meyer,

į bylą įstojusių šalių,

dėl pagal SESV 270 straipsnį pateikto prašymo panaikinti sprendimus, kuriais nuo 2014 m. sumažinamas ieškovų kasmetinių atostogų dienų skaičius,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji išplėstinė kolegija),

kurį sudaro pirmininkas H. Kanninen, teisėjai J. Schwarcz, C. Iliopoulos, L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín (pranešėjas) ir I. Reine,

posėdžio sekretorė M. Marescaux,

* Proceso kalba: prancūzų.

¹ Kitų ieškovų sąrašas pridėtas tik prie šalims pateiktos sprendimo redakcijos.

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. lapkričio 21 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

I. Ginčo aplinkybės

1. Ieškovai Francisco Carreras Sequeros ir kiti asmenys, kurių pavardės pateiktos priede, yra Europos Komisijos pareigūnai arba sutartininkai. Visi jie buvo komandiruoti dirbti į trečiąją šalį ir ten dirbo dar iki 2014 m. sausio 1 d.
2. Vadovaujantis Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų (toliau – Pareigūnų tarnybos nuostatai) 57 straipsnio pirma pastraipa, pagal analogiją taikomą sutartininkams remiantis Kitų Europos Sąjungų tarnautojų įdarbinimo sąlygų (toliau – KTĮS) 16 ir 91 straipsniais, pareigūnai ir tarnautojai turi teisę gauti kasmetines atostogas, kurios trunka ne trumpiau kaip 24 darbo dienas ir ne ilgiau kaip 30 darbo dienų per kalendorinius metus, atsižvelgiant taisykles, kurias, pasikonsultavus su Tarnybos nuostatų komitetu, bendru sutarimu nustato Sąjungos institucijos. Taikant šią nuostatą nustatytos 24 dienos kasmetinių atostogų, prie kurių pridedamos papildomos atostogų dienos, suteikiamos atsižvelgiant į amžių ir kategoriją, laikantis minėto 30 dienų apribojimo.
3. Vis dėlto Pareigūnų tarnybos nuostatų X priede įtvirtintos specialios ir išimtinės nuostatos, taikomos trečiojoje šalyje dirbantiems pareigūnams. Pagal KTĮS 118 straipsnį kai kurios iš šių nuostatų pagal analogiją taikomos tokioje pat padėtyje esantiems sutartininkams. Taip yra ir šio priedo 6 straipsnio atveju.
4. Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio redakcijoje, galiojusioje iki 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 1023/2013, kuriuo iš dalies keičiami Pareigūnų tarnybos nuostatai ir KTĮS (OL L 287, 2013, p. 15), dėl trečiojoje šalyje dirbančio personalo buvo nustatyta:

„Kiekvienais kalendoriniais metais pareigūnas turi teisę į tris su puse dienos metinių atostogų už kiekvieną tarnybos mėnesį.“
5. Vis dėlto Reglamento Nr. 1023/2013 27 konstatuojamojoje dalyje Sąjungos teisės aktų leidėjas nustatė:

„turi būti modernizuotos trečiosiose šalyse dirbančio personalo darbo sąlyg[os]: jos turėtų būti veiksmingesnės išlaidų požiūriu, be to, jas taikant turėtų būti taupomos lėšos. Turėtų būti suderinti teisės į kasmetines atostogas elementai ir numatyta galimybė įtraukti įvairius kriterijus, kuriais remiantis būtų nustatyta su gyvenimo sąlygomis susijusi išmoka nepažeidžiant bendro tikslo taupyti lėšas. Turėtų būti peržiūrėtos sąlygos skirti būsto išmoką siekiant labiau atsižvelgti į vietos sąlygas ir sumažinti administracinę našą.“
6. 2014 m. sausio 1 d. įsigaliojus Reglamento Nr. 1023/2013 1 straipsnio 70 punkto a papunkčiui Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnyje (toliau – naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis) dėl tų pačių trečiojoje šalyje dirbančių Pareigūnų nustatyta:

„Kiekvienais kalendoriniais metais pareigūnas turi teisę į dvi dienas metinių atostogų už kiekvieną tarnybos mėnesį.“

Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, į trečiąsias šalis jau komandiruoti pareigūnai nuo 2014 m. sausio 1 d. turi teisę:

- į tris darbo dienas nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d.;
- dvi su puse darbo dienų nuo 2015 m. sausio 1 d. iki 2015 m. gruodžio 31 d.“

- 7 Ieškovų asmens bylos buvo atnaujintos, siekiant atsižvelgti į naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmą įtrauką, ir už 2014 m. ieškovams buvo suteiktos 36 darbo dienų kasmetinės atostogos vietoj 42 darbo dienų ankstesniais metais.
- 8 Nuo 2014 m. vasario 17 d. iki kovo 13 d. ieškovai pateikė skundus. 2014 m. gegužės 23 d. sprendimais, kurie buvo surašyti vienodai, šiuos skundus atmetė atitinkamai paskyrimų tarnyba arba sudaryti tarnybos sutartis įgaliota tarnyba (toliau – kompetentinga tarnyba).

II. Procesas ir šalių reikalavimai

- 9 2014 m. rugsėjo 2 d. Europos Sąjungos tarnautojų teismo kanceliarija gavo šį ieškovų ieškinį, kuris užregistruotas numeriu F-88/14.
- 10 2014 m. lapkričio 10 d. sprendimu Tarnautojų teismas nusprendė sustabdyti šios bylos nagrinėjimą, kol įsiteisės sprendimai bylose T-17/14, *U4U ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, ir T-23/14, *Bos ir kt. / Parlamentas ir Taryba*.
- 11 Atitinkamai 2014 m. spalio 29 d. ir 2015 m. vasario 5 d. pateiktais dokumentais Europos Sąjungos Taryba ir Europos Parlamentas paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Komisijos reikalavimų.
- 12 Remiantis 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2016/1192 dėl jurisdikcijos perdavimo Bendrajam Teismui kaip pirmajai instancijai spręsti Europos Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus (OL L 200, 2016, p. 137) 3 straipsniu ši byla buvo perduota Bendrajam Teismui tokios stadijos, kokios ji buvo 2016 m. rugpjūčio 31 d., todėl dabar turi būti nagrinėjama pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamentą. Ši byla buvo užregistruota numeriu T-518/16 ir paskirta ketvirtajai kolegijai.
- 13 Bylose, kurių sprendimų priėmimo laukiant buvo sustabdytas šios bylos nagrinėjimas, buvo priimtas 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimas *U4U ir kt. / Parlamentas ir Taryba* (T-17/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:489) ir 2014 m. lapkričio 11 d. Nutartis *Bos ir kt. / Parlamentas ir Taryba* (T-23/14, nepaskelbta Rink., EU:T:2014:956). Šis sprendimas ir ši nutartis nebuvo apskūsti, taigi įsiteisėjo.
- 14 2017 m. kovo 6 d. Bendrojo Teismo sprendimais Tarybai ir Parlamentui buvo leista įstoti į bylą.
- 15 Pagal Procedūros reglamento 28 straipsnį, atsižvelgęs į ketvirtosios kolegijos pateiktą pasiūlymą, 2017 m. rugsėjo 20 d. Bendrasis Teismas nusprendė bylą perduoti nagrinėti išplėstinės sudėties kolegijai.
- 16 Remdamasis teisėjo pranešėjo siūlymu 2017 m. spalio 18 d. Bendrasis Teismas (ketvirtoji išplėstinė kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir, taikydamas Procedūros reglamento 89 straipsnyje numatytas proceso organizavimo priemones, paprašė šalių raštu atsakyti į klausimus. Šalys Bendrojo Teismo prašymą įvykdė per nustatytą terminą.
- 17 Šalys buvo išklaustytos ir atsakė į Bendrojo Teismo klausimus per 2017 m. lapkričio 21 d. posėdį.

- 18 Ieškovai Bendrojo Teismo prašo:
- pripažinti ir nuspręsti, kad naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis yra neteisėtas;
 - panaikinti sprendimus, kuriais sutrumpinamos jų kasmetinės atostogos „nuo 2014 [m.]“;
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 19 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį;
 - priteisti iš ieškovų bylinėjimosi išlaidas.
- 20 Parlamentas Bendrojo Teismo prašo atmesti ieškinį.
- 21 Taryba Bendrojo Teismo prašo:
- neteisėtumu grindžiamą reikalavimą dėl naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pripažinti nepagrįstu;
 - atmesti ieškinį.

III. Dėl teisės

A. Dėl pirmojo reikalavimo, kuriuo prašoma, kad Bendrasis Teismas pripažintų naują Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį neteisėtu

- 22 Savo pirmuoju reikalavimu ieškovai prašo, kad Bendrasis Teismas pripažintų naują Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį neteisėtu.
- 23 Komisija ir Parlamentas mano, kad išnagrinėjus neteisėtumu grindžiamą reikalavimą jo neteisėtumo pripažinimas gali būti tik kaip papildoma išvada ir negali būti nurodytas sprendimo rezoliucinėje dalyje, taigi pirmasis ieškovų reikalavimas yra nepriimtinas.
- 24 Reikia pripažinti, kad Sąjungos teismas negali daryti principinių išvadų savo sprendimų rezoliucinėse dalyse (šiuo klausimu žr. 2004 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *De Nicola / EIB*, T-120/01 ir T-300/01, EU:T:2004:367, 136 ir 137 punktus). Vis dėlto šiuo atveju yra aišku, kad pirmąjį reikalavimą reikėtų suprasti kaip nuo antrojo reikalavimo neatskirtą reikalavimą, nes, kaip pažymi pati Komisija ir Parlamentas, ieškovai iš esmės papildomai nurodo, kad naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis neteisėtas, grįsdami savo reikalavimą panaikinti sprendimus, kuriais sutrumpinamos jų kasmetinės atostogos „nuo 2014 [m.]“.

B. Dėl antrojo reikalavimo, kuriuo prašoma panaikinti sprendimus dėl ieškovų kasmetinių atostogų trukmės sutrumpinimo „nuo 2014 [m.]“

1. Dėl antrojo reikalavimo dalyko

- 25 Savo antruoju reikalavimu ieškovai prašo panaikinti sprendimus, kuriais sutrumpinama kasmetinių atostogų trukmė „nuo 2014 [m.]“.

26 Vykdydami šio sprendimo 16 punkte nurodytą proceso organizavimo priemonę, ieškovai vis dėlto pažymėjo, kad 2014 m. pateiktą ieškinį reikėtų suprasti kaip ieškinį, nukreiptą prieš sprendimus, kuriais sumažinamas tų metų kasmetinių atostogų dienų skaičius (toliau – skundžiamieji sprendimai), ir jis nėra susijęs su šiuo klausimu 2015 ir 2016 m. priimtų sprendimų teisėtumu.

2. Dėl ieškinio dalyko apribojimo padarinių ieškovų pateiktiems neteisėtam grindžiamiems prieštaravimams

- 27 Kadangi skundžiamais sprendimais nustatytas tik 2014 m. kasmetinių atostogų dienų skaičius, kyla klausimas, ar ieškovai gali teisėtai remtis, kaip jie tai darė, pagrindais, susijusiais su neteisėtam grindžiamais prieštaravimais, ne tik dėl naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmos įtraukos, susijusios su šių metų kasmetinėmis atostogomis, bet ir dėl šio straipsnio pirmos pastraipos, kurioje nustatomas kasmetinių atostogų dienų skaičius nuo 2016 m.
- 28 Vykdydami šio sprendimo 16 punkte nurodytą proceso organizavimo priemonę, ieškovai tvirtino, kad jie buvo suinteresuoti remtis viso naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio neteisėtam ir kad jo antros pastraipos pirmoje įtraukoje nustatytas pereinamasis laikotarpis negali būti atskirtas nuo pirmos pastraipos, pagal kurią trečiosiose šalyse dirbantys pareigūnai ir tarnautojai nuo šiol per metus turi 24 dienas atostogų.
- 29 Kita vertus, Komisija ir Taryba laikėsi nuomonės, kad neteisėtam grindžiami prieštaravimai galėjo būti pateikti tik dėl naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmos įtraukos, nes teisė pareikšti neteisėtam grindžiamą prieštaravimą nėra atskirta nuo teisės pareikšti ieškinį, taigi ja galima naudotis tik papildomai, neperžengiant ieškinio dalyko ribų.
- 30 Remiantis suformuota jurisprudencija, neteisėtam grindžiamas prieštaravimas, pateiktas atskirai pagal SESV 277 straipsnį pagrindinėje byloje ginčijant kito akto teisėtumą, priimtinas tik tada, kai yra ryšys tarp šio akto ir teisės normos, kurios tariamu neteisėtam remiamasi. Kadangi SESV 277 straipsniu nesiekama leisti šaliai ginčyti kurio nors bendro pobūdžio akto taikymą siekiant pagrįsti ieškinį, neteisėtam grindžiamo prieštaravimo apimtis turi būti tokia, kokia būtina norint išspręsti ginčą (žr. 2015 m. birželio 12 d. Sprendimo *Health Food Manufacturers' Association ir kt. / Komisija*, T-296/12, EU:T:2015:375, 170 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Remiantis tuo, darytina išvada, kad bendro pobūdžio aktas, kurio teisėtumas ginčijamas, turi būti tiesiogiai ar netiesiogiai taikytinas aplinkybėms, dėl kurių pareikštas ieškinys, ir turi būti tiesioginis teisinis ryšys tarp ginčijamo individualaus sprendimo ir atitinkamo bendro pobūdžio akto (2017 m. kovo 15 d. Sprendimo *Fernández González / Komisija*, T-455/16 P, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:169, 34 punktą ir 2017 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *von Blumenthal ir kt. / EIB*, T-558/16, EU:T:2017:827, 71 punktą).
- 31 Vis dėlto SESV 277 straipsnis turi būti aiškinamas pakankamai plačiai, kad būtų užtikrinta veiksminga institucijų bendro pobūdžio aktų teisėtumo kontrolė asmenims, kurie negali dėl tų aktų pareikšti tiesioginio ieškinio (1993 m. spalio 26 d. Sprendimo *Reinartz / Komisija*, T-6/92 ir T-52/92, EU:T:1993:89, 56 punktą ir 2010 m. spalio 21 d. Sprendimo *Agapiou Joséphidès / Komisija ir EACEA*, T-439/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2010:442 50 punktą). Taigi į SESV 277 straipsnio taikymo sritį turi patekti institucijų aktai, kurie buvo svarbūs priimant sprendimą, dėl kurio pareikštas ieškinys dėl panaikinimo (1998 m. kovo 4 d. Sprendimo *De Abreu / Teisingumo Teismas*, T-146/96, EU:T:1998:50, 27 punktą ir 2001 m. spalio 2 d. Sprendimo *Martinez ir kt. / Parlamentas*, T-222/99, T-327/99 ir T-329/99, EU:T:2001:242, 135 punktą), kadangi minėtas sprendimas jais iš esmės yra grindžiamas (2015 m. birželio 12 d. Sprendimo *Health Food Manufacturers' Association ir kt. / Komisija*, T-296/12, EU:T:2015:375, 172 punktą), nors jie formaliai nėra jų teisinis pagrindas (2001 m. spalio 2 d. Sprendimo *Martinez ir kt. / Parlamentas*, T-222/99, T-327/99 ir T-329/99, EU:T:2001:242, 135 punktą; 2007 m. lapkričio 20 d. Sprendimo *Ianniello / Komisija*, T-308/04, EU:T:2007:347, 33 punktą ir 2014 m. spalio 2 d. Sprendimo *Spraylat / ECHA*, T-177/12, EU:T:2014:849, 25 punktą).

- 32 Šiuo atveju pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį (iki Reglamento Nr. 1023/2013 1 straipsnio 70 punkto a papunkčio įsigaliojimo galiojusi versija) 2013 m. ieškovai turėjo teisę į 42 dienas kasmetinių atostogų. 2014 m., kai buvo pateiktas ieškinys, jie turėjo tik 36 dienas kasmetinių atostogų pagal naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmą įtrauką. 2015 m. jie turėjo turėti tik 30 dienų kasmetinių atostogų pagal minėto straipsnio antros pastraipos antrą įtrauką. Galiausiai nuo 2016 m. ieškovai iš principo turėjo turėti 24 dienas atostogų per metus pagal naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pirmą pastraipą.
- 33 Taigi kompetentinga tarnyba neturi diskrecijos nustatyti kasmetinių atostogų dienų skaičiaus. Be to, naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio aiškinimas atsižvelgiant į jo kontekstą ir jo sisteminis aiškinimas rodo, kad tiesiogiai skundžiamiesiems sprendimams taikoma jo antros pastraipos pirmą įtrauką yra pereinamojo laikotarpio nuostata, o pagal minėto straipsnio pirmą pastraipą nustatoma nauja galutinė tvarka dėl trečiosiose šalyse dirbančių pareigūnų ir tarnautojų kasmetinių atostogų.
- 34 Todėl reikia priminti, kad pereinamuoju laikotarpiu būtent ir siekiama palaipsniui pereiti nuo vienos tvarkos prie kitos (2017 m. liepos 6 d. Sprendimo *Bodson ir kt.* / EIB, T-508/16, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:469, 117 punktą ir 2014 m. vasario 12 d. Sprendimo *Bodson ir kt.* / EIB, F-83/12, EU:F:2014:15, 139 punktą), siekiant įveikti su naujos tvarkos įvedimu susijusius sunkumus arba išvengti staigaus ankstesnės tvarkos pakeitimo.
- 35 Atsižvelgiant į pereinamojo laikotarpio nuostatas ir galutines nuostatas siejantį ryšį, į tai, kad pirmosios yra visiškai beprasmės be pastarųjų, ir į tai, kad kompetentinga tarnyba neturi diskrecijos, šiuo atveju reikia manyti, kad tarp skundžiamų sprendimų ir naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pirmos pastraipos yra tiesioginis teisinis ryšys, ir kad atsižvelgiant į tai, jog ši pirmą pastraipą yra naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmos įtraukos taikymo galutinė pasekmė, ji minėtiems sprendimams taikoma bent jau netiesiogiai, nes juos priimant ji buvo svarbi, kadangi jie buvo iš esmės grindžiami šia pastraipa, nors ji ir nebuvo jų formalus teisinis pagrindas.
- 36 Taigi skundžiami sprendimai ieškovams buvo pirmas naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pirmos pastraipos pritaikymas, dėl kurio nuo 2016 m. jie turės tik 24 dienas atostogų.
- 37 Vis dėlto per teismo posėdį Komisija tvirtino, kad ieškinių pateikimo 2014 m. momentu naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio taikymas ieškovams nuo 2016 m. buvo hipotetinis.
- 38 Reikia pripažinti, kad iš šio sprendimo 16 punkte nurodytų ieškovų vykdytų proceso organizavimo priemonių matyti, kad du iš jų jau dirbo Briuselyje (Belgija). Vis dėlto remiantis tuo negalima daryti išvados, kad 2014 m. naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pirmos pastraipos taikymas ieškovams nuo 2016 m. buvo hipotetinis. Be to, kad vienas iš suinteresuotųjų asmenų Briuselyje dirba tik nuo 2017 m. rugsėjo 1 d., jiems, kaip trečiojoje šalyje dirbantiems Tarptautinio bendradarbiavimo ir vystymosi generalinio direktorato pareigūnams arba tarnautojams, ši nuostata galėjo būti taikytina.
- 39 Taigi, nors skundžiami sprendimai nėra formaliai grindžiami pereinamojo laikotarpio priemone, susijusia tik su 2014 m., nurodyta naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio antros pastraipos pirmoje įtraukoje, ieškovai, pateikdami neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, taip pat gali teisėtai ginčyti galutinės kasmetinių atostogų tvarkos, nustatytos minėto straipsnio pirmoje pastraipoje, teisėtumą.

3. Dėl pagrindų

a) Pirminės pastabos

- 40 Savo ieškinyje ieškovai tvirtina, kad nauju Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsniu neatsižvelgta į teisės į kasmetines atostogas specifinį pobūdį ir tikslą, pažeistas bendrasis vienodo požiūrio principas, teisinio saugumo principas ir Pareigūnų tarnybos nuostatų 10 straipsnis.
- 41 Vis dėlto, atsižvelgdami į 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimą *U4U ir kt. / Parlamentas ir Taryba* (T-17/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:489), ieškovai atsisakė pagrindo, grindžiamo Pareigūnų tarnybos nuostatų 10 straipsnio pažeidimu.
- 42 Be to, atsakydami į Bendrojo Teismo pateiktą klausimą ieškovai laikėsi nuomonės, kad trečiasis pagrindas, grindžiamas teisinio saugumo principo pažeidimu, turėtų būti suprantamas kaip kildinamas iš teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimo.
- 43 Galiausiai, ieškinio tekste pateikti argumentai dėl teisės į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, kuriuos reikia laikyti atskiru pagrindu.
- 44 Galiausiai, Bendrajam Teismui yra pateikti keturi pagrindai, grindžiami atitinkamai:
- teisės į kasmetines atostogas specifinio pobūdžio ir tikslo,
 - bendrojo vienodo požiūrio principo,
 - teisėtų lūkesčių apsaugos principo,
 - teisės į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą pažeidimu.

b) Dėl pirmojo pagrindo, grindžiamo teisės į kasmetines atostogas specifinio pobūdžio ir tikslo pažeidimu

1) Šalių argumentai

- 45 Remdamiesi Teisingumo Teismo jurisprudencija ir visų pirma jo 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimu *Réexamen Commission / Strack* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570), ieškovai tvirtina, kad teisė į kasmetines atostogas yra ypatingos svarbos Sąjungos socialinės teisės principas. Jis įtvirtintas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 31 straipsnio 2 dalyje ir garantuojamas, be kita ko, pagal 2003 m. lapkričio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/88/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 299, 2003, p. 9; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 381) 7 straipsnį. Ieškovai pažymi, kad pagal jurisprudenciją ši teisė turi dvejopą tikslą, t. y. suteikti galimybę darbuotojui, pirma, pailsėti nuo užduočių įgyvendinimo ir, antra, turėti laiko poilsiui ir laisvalaikiui. Palankesne tvarka kasmetinių atostogų srityje, kuri taikoma trečiosiose šalyse dirbantiems pareigūnams ir tarnautojams, būtent ir siekiama kompensuoti nepatogumus, susijusius su gyvenimo sąlygomis jų tarnybos vietoje, kurios vis dar laikomos specialiomis ir net sunkiomis.
- 46 Šiomis aplinkybėmis iš jurisprudencijos ir Direktyvos 2003/88 4 konstatuojamosios dalies matyti, kad tikslo pagerinti darbuotojų saugą, higieną ir sveikatą darbe suteikiant teisę į kasmetines atostogas neturėtų būti siekiama vien dėl ekonominių priežasčių. Vis dėlto, tokiu motyvu pareigūnų ir tarnautojų kasmetinių atostogų trukmės sutrumpinimas buvo pateisintas Reglamento Nr. 1023/2013 27 konstatuojamojoje dalyje, t. y. šio personalo veiksmingumo išlaidų požiūriu padidinimu ir būtinybe taupyti lėšas. Be to, tai, kad šis sutrumpinimas taip pat buvo teisinamas

tarnybos interesais, visų pirma mažų delegacijų, kurių veikimui neigiamą poveikį darė jų darbuotojų neatvykimas į darbą, interesais, yra nepagrįstas teiginys, kuris negali būti taikomas visais atvejais. Be to, darbo sąlygų modernizavimas, tariamai susijęs su transporto ir komunikacijos būdų plėtra, kuria remiasi Komisija ir Parlamentas, taip pat negalėtų pateisinti ginčijamo sutrumpinimo, nes toks samprotavimas lemtų, kad teisė į kasmetines atostogas palaipsniui išnyktų neatsižvelgiant į jos tikslą.

- 47 Be to, tai, kad kasmetinių atostogų dienų skaičius, numatytas naujame Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnyje, yra didesnis, nei nustatyta Direktyvos 2003/88 7 straipsnyje, nereiškia, kad šiuo nauju straipsniu užtikrinama tinkama ieškovų darbo sąlygų, sveikatos ir saugos apsauga. Iš tikrųjų, Direktyva 2003/88 tik siekiama užtikrinti minimalią apsaugą. Be to, šios direktyvos 23 straipsnyje yra nuostata dėl draudimo sumažinti apsaugą, kuria remiantis atostogų dienų skaičiaus sumažinimas negali būti pateisinamas vien tuo, kad jis vis dar yra didesnis, nei numatytas minėtame 7 straipsnyje.
- 48 Bet kuriuo atveju ieškovų darbo sąlygų pabloginimas turėtų neproporcingą poveikį jų profesinei veiklai ir sveikatai.
- 49 Galiausiai, nepaisant plačios teisės aktų leidėjo turimos diskrecijos, jis turėjo įvertinti kasmetinių atostogų dienų skaičiaus sumažinimo pasekmes trečiosiose šalyse dirbančių pareigūnų ir tarnautojų sveikatai ir saugai, nes remiantis praktika susiformavo prezumpcija, kad darbas trečiosiose šalyse yra sunkesnis nei darbas institucijų būstinėse. Be to, teisės aktų leidėjas turėjo pakankamai motyvuoti suinteresuotųjų asmenų darbo sąlygų pabloginimą. Vis dėlto šiuo atveju tokio vertinimo ir tokių motyvų nėra.
- 50 Komisija, kurios argumentams pritaria Parlamentas ir Taryba, iškart atmeta 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Réexamen Commission / Strack* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570) reikšmingumą.
- 51 Komisija, Parlamentas ir Taryba taip pat pažymi, kad Direktyvos 2003/88 14 konstatuojamojoje dalyje teisės aktų leidėjas nurodė, kad „[s]pecifiniai standartai, nustatyti kituose Bendrijos dokumentuose“, gali būti laikomi viršesniais už jos nuostatas. Toks yra naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio atvejis. Be to, šiame straipsnyje nustatytas kasmetinių atostogų dienų skaičius vis tiek yra didesnis nei „bent keturių savaitių“ atostogos, kurios Direktyvos 2003/88 7 straipsnyje numatytos kaip minimalios trukmės atostogos. Taigi naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis nepaneigia teisės į kasmetines atostogas esmės.
- 52 Be to, teisės aktų leidėjas, priimdamas naują Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį, nesiekė vien tik ekonominio pobūdžio tikslų. Priešingai, iš Reglamento Nr. 1023/2013 27 konstatuojamosios dalies matyti, kad jis taip pat siekė modernizuoti trečiosiose šalyse dirbančio personalo darbo sąlygas, t. y. įgyvendinti administracinius reikalavimus, kuriais siekiama darbo sąlygas pritaikyti atsižvelgiant į ekonominių ir socialinių sąlygų raidą. Šiuo klausimu Taryba pažymi, kad 42 darbo dienų kasmetinės atostogos sukėlė sunkumų mažose delegacijose, kuriose dėl šių atostogų ir darbuotojų neatvykimo į darbą dėl kitų priežasčių, ne visada buvo pakankamai darbuotojų tinkamam darbui užtikrinti. Komisija ir Parlamentas savo ruožtu pažymi, kad nuo 2004 m. iki 2014 m. padėtis, kuri pateisino ankstesnę tvarką, pasikeitė dėl didelės komunikacijos internetu ir pigių skrydžių plėtros.
- 53 Be to, ieškovai neįrodo, kad teisės aktų leidėjas pažeidė teisę į kasmetines atostogas, kuria siekiama suteikti galimybę darbuotojui, pirma, pailsėti ir, antra, turėti laiko poilsui ir laisvalaikiui. Šiuo klausimu ankstesnė „praktika“, iš kurios kildinama tariama prezumpcija, kad darbas trečiosiose šalyse yra sunkus, net jei ji būtų įrodyta, jokių būdų negalėtų saistyti teisės aktų leidėjo, nes jis turi plačią diskreciją Pareigūnų tarnybos nuostatus pritaikyti pagal ekonomines ir socialines sąlygas ir bet kada nepalankia linkme pakeisti pareigūnų teises ir pareigas.

- 54 Bet koku atveju teisės aktų leidėjas atsižvelgė į specialiuosius apribojimus, būdingus trečiojoje šalyje dirbančiam personalui, pirma, Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 7 straipsnyje, susijusiame su atostogų trukmės apskaičiavimu tais metais, kai pareigūnas pradeda arba baigia eiti pareigas trečiojoje šalyje, ir su neišnaudotų kasmetinių atostogų perkėlimu, ir, antra, Pareigūnų tarnybos nuostatų V priedo 7 straipsnio antroje pastraipoje, susijusioje su kelionės laiku.
- 55 Galiausiai, Komisija tvirtina, kad bendro pobūdžio aktai yra pakankamai motyvuoti, kai teisės aktų leidėjas bent glaustai paaiškina priemonių esmę. Taigi, nėra nuostatos ar principo, kuriuo remiantis teisės aktų leidėjas būtų turėjęs atsižvelgti į kasmetinių atostogų sutrumpinimo poveikį pareigūnų sveikatai ar saugai arba būtų turėjęs įvertinti šio sutrumpinimo reikšmę atsižvelgdamas į bendrą jų darbo sąlygų pagerinimo tikslą arba būtų turėjęs įrodyti, kad šis sutrumpinimas leis užtikrinti didesnę veiksmingumą.

2) Bendrojo Teismo vertinimas

i) Pirminės pastabos

- 56 Pirmiausia reikia išnagrinėti, ar šiuo atveju yra reikšmingas 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimas *Réexamen Commission / Strack* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570), kuriuo ieškovai grindžia didžiąją dalį savo reikalavimų.
- 57 Kaip tvirtina Komisija, Parlamentas ir Taryba, šiame sprendime Teisingumo Teismas priima sprendimą tik dėl nuostatos, kuria nustatoma neišnaudotų atostogų dienų perkėlimo į kitus metus tvarka.
- 58 Vis dėlto, nors šioje byloje kalbama apie teisės akto dalinį pakeitimą, kai sutrumpinama kasmetinių atostogų trukmė, paaiškinimai, kurie šiame sprendime pateikiami, be kita ko, dėl šių atostogų pobūdžio ir jų tikslo, sąlygų, kuriomis gali būti remiamasi direktyva institucijos atžvilgiu, ir Chartijos taikymo institucijoms tvarkos, yra reikšmingi nagrinėjamu atveju.
- 59 Vis dėlto iš Direktyvos 2003/88, kuria jie remiasi, ir su ja susijusios jurisprudencijos ieškovai būtent ir kildina teisės į kasmetines atostogas specialų pobūdį ir tikslą. Taigi, pirmiausia reikia išnagrinėti, ar nagrinėjamu atveju galima ir kiek galima remtis šia direktyva.

ii) Dėl galimybės remtis Direktyva 2003/88 prieš Sąjungos teisės aktų leidėją

- 60 Reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją, kadangi direktyvos yra skirtos valstybėms narėms, o ne Sąjungos institucijoms ar įstaigoms, negalima manyti, kad Direktyvos 2003/88 nuostatose nustatytos pareigos institucijoms jų santykiuose su savo darbuotojais (šiuo klausimu žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *TAO-AFI ir SFIE-PE / Parlamentas ir Taryba*, T-456/14, EU:T:2016:493, 72 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 61 Vis dėlto, kaip jau buvo nuspręsta, tai, kad pati direktyva nesaisto institucijų, nereiškia, kad šioje direktyvoje nustatytais principais negalima remtis prieš institucijas, jeigu jais konkrečiai išdėstomos pagrindinės Sutarties taisyklės ir bendrieji principai, tiesiogiai privalomi šioms institucijoms. Be to, direktyva taip pat galėtų saistyti instituciją, kai ši įgyvendindama teisę organizuoti tarnybų veiklą ir laikydamosi Pareigūnų tarnybos nuostatų ketino vykdyti konkrečią direktyvoje įtvirtintą pareigą ar, kaip šiuo atveju, kai bendro pobūdžio vidaus akte aiškiai daroma nuoroda į Sąjungos teisės akto leidėjo vadovaujantis Sutartimis patvirtintas priemonės. Galiausiai institucijos, laikydamosi joms nustatytos sąžiningumo pareigos, veikdamos kaip darbdavys, turi atsižvelgti į Sąjungos mastu priimtas teisės aktų nuostatas (žr. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimo *TAO-AFI ir SFIE-PE / Parlamentas ir Taryba*, T-456/14, EU:T:2016:493, 73 ir 74 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).

- 62 Šiuo atveju ieškovai, kaip matyti iš jų rašytinių dokumentų, mano, kad Pareigūnų tarnybos nuostatų 1e straipsnio 2 dalis yra bendro pobūdžio vidaus taikymo aktas, kuriame daroma nuoroda į Direktyvą 2003/88.
- 63 Šiuo klausimu reikia pripažinti, kad Teisingumo Teismas savo 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendime *Réexamen Commission / Strack* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 43 punktą) nusprendė, jog Pareigūnų tarnybos nuostatų 1 straipsnio 2 dalyje turimos omenyje taisyklės, įtvirtintos Direktyvoje 2003/88, nes tiek šiuo straipsniu, tiek šia direktyva siekiama nustatyti „būtinausius saugos ir sveikatos reikalavimus dėl darbo laiko organizavimo“, tarp kurių yra minimalus kasmetinių atostogų laikas.
- 64 Vis dėlto savo 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendime *Réexamen Commission / Strack* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 48 ir paskesni punktai) Teisingumo Teismas rėmėsi Direktyva 2003/88 tik tam, kad išaiškintų Pareigūnų tarnybos nuostatų V priedo 4 straipsnį, derinamą su tų pačių Pareigūnų tarnybos nuostatų 1e straipsnio 2 dalimi. Kita vertus, kadangi Pareigūnų tarnybos nuostatų priedai turi tą pačią teisinę galią kaip ir patys Pareigūnų tarnybos nuostatai (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Komisija / Taryba*, C-40/10, EU:C:2010:713, 61 punktą ir 2012 m. gruodžio 13 d. Nutarties *Mische / Komisija*, T-641/11 P, EU:T:2012:695, 41 punktą) ir nėra hierarchijos tarp Direktyvos 2003/88 ir Reglamento Nr. 1023/2013, kuriuo iš dalies pakeičiami Pareigūnų tarnybos nuostatai, taip pat atsižvelgiant į tai, kad šis reglamentas, be to, nėra minėtos direktyvos deleguotasis aktas arba įgyvendinimo aktas (šiuo klausimu žr. 2014 m. lapkričio 13 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, T-481/11, EU:T:2014:945, 74 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), Pareigūnų tarnybos nuostatų 1e straipsnio 2 dalimi ir Direktyva 2003/88 negali būti remiamasi grindžiant neteisėtumu grindžiamą prieštaravimą, siekiant pripažinti, kad naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis yra netaikytinas.
- 65 Vis dėlto savo rašytiniuose dokumentuose ieškovai taip pat remiasi Chartijos 31 straipsnio 2 dalimi ir atsakydami į Bendrojo Teismo per posėdį pateiktą klausimą aiškiai tvirtina, kad Direktyva 2003/88 galima remtis prieš Sąjungos teisės aktų leidėją tiek, kiek ja įtvirtinama pagrindinė teisė.
- 66 Reikia priminti, kad iš Chartijos 51 straipsnio 1 dalies matyti, jog jos nuostatos skirtos, be kita ko, Sąjungos institucijoms, todėl šios privalo gerbti ir skatinti taikyti joje įtvirtintus principus, įskaitant pagal Chartijos 31 straipsnio 2 dalį garantuojamą teisę į kasmetines atostogas.
- 67 Taip pat reikia priminti, kad, remiantis EB sutarties 6 straipsnio 1 dalies trečia pastraipa ir Chartijos 52 straipsnio 7 dalimi, aiškinant Chartiją reikia atsižvelgti į Konvento prezidiumo paaiškinimus (OL C 303, 2007, p. 17), susijusius su Chartija (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Réexamen Commission / Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 27 punktą).
- 68 Iš šio sprendimo 67 punkte minėtų paaiškinimų matyti, kad Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje įtvirtinama 1993 m. lapkričio 23 d. Tarybos direktyvos 93/104/EB dėl tam tikrų darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 307, 1993, p. 18; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 2 t., p. 197), kuri vėliau buvo pakeista ir kodifikuota Direktyva 2003/88 (2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Réexamen Commission / Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 39 punktą), esmė. Visų pirma Direktyvos 2003/88 7 straipsnis, susijęs su kasmetinėmis atostogomis, yra identiškas Direktyvos 93/104 7 straipsniui. Jo pirmoje dalyje nustatyta, kad „[v]alstybės narės imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į bent keturių savaičių mokamas kasmetines atostogas pagal nacionalinės teisės aktais ir (arba) praktika nustatytas teisės į tokias atostogas ir jų suteikimo sąlygas“.
- 69 Kadangi, kaip matyti iš su Chartija susijusių prezidiumo paaiškinimų (žr. šio sprendimo 67 punktą), Direktyva 2003/88 yra konkreti Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje nurodyto principo išraiška, teisės aktų leidėjas, privalantis laikytis šio straipsnio, kuris turi tą pačią vertę kaip ir Sutartys, negalėjo nepaisyti minėtos direktyvos turinio.

- 70 Naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis taip pat turėtų būti netaikomas, jeigu paaiškėtų, kad jis yra nesuderinamas su teise į kasmetines atostogas, kurios pobūdis ir tikslas yra įtvirtinti Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje, aiškinamoje atsižvelgiant į Direktyvą 2003/88.
- 71 Todėl Bendrasis Teismas turi išnagrinėti, ar naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pirma pastraipa ir antros pastraipos pirma įtrauka buvo pažeista teisė į kasmetines atostogas, kalbant konkrečiau – jos pobūdis ir tikslas.
- *Dėl teisės į kasmetines atostogas pažeidimo*
- 72 Iškart reikia pažymėti, kad atsižvelgiant į tai, jog pagal Chartijos 31 straipsnio 2 dalį ir jos išaiškinimus (žr. šio sprendimo 67 punktą) privaloma remtis Direktyva 2003/88, negalima nepaistyti šios direktyvos nuostatų turinio.
- 73 Tokiomis aplinkybėmis reikia pažymėti, kad Direktyvos 2003/88 14 straipsnyje nustatyta, kad jos nuostatos „netaikomos, jei kiti [Sąjungos] dokumentai nustato konkretesnius reikalavimus dėl tam tikrų profesijų arba veiklos rūšių“. Kaip matyti iš minėtos direktyvos 14 konstatuojamosios dalies, šioje nuostatoje, be kita ko, nurodomi konkretūs reikalavimai kasmetinių atostogų srityje, taikomi „tam tikrų kategorijų darbuotoj[ams]“.
- 74 Todėl Komisija siūlo, kad naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis turėtų būti vertinamas kaip reikalavimas, kuris kasmetinių atostogų trukmės atžvilgiu laikomas viršesniu už Direktyvos 2003/88 nuostatas.
- 75 Vis dėlto iš Direktyvos 2003/88 1 straipsnio 3 dalies matyti, kad joje nustatyti būtinausi saugos ir sveikatos reikalavimai dėl darbo laiko organizavimo iš principo taikomi visoms – viešoms ir privačioms – veiklos sritims. Šiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į minėtos direktyvos 14 konstatuojamąją dalį jos 14 straipsnį reikėtų aiškinti taip, kad jis taikomas tam tikrų kategorijų darbuotojams taikomoms nuostatomis, atsižvelgiant į šių darbuotojų profesijas arba veiklos rūšis.
- 76 Taigi teisės aktų leidėjas priėmė konkrečias nuostatas dėl kelių transporto, oro transporto arba vandens kelių transporto atitinkamai 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2002/15/EB dėl asmenų, kurie verčiasi mobiliąja kelių transporto veikla, darbo laiko organizavimo (OL L 80, 2002, p. 35; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 224), 2000 m. lapkričio 27 d. Tarybos direktyvoje 2000/79/EB dėl Europos aviakompanijų asociacijos (AEA), Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF), Europos skrydžių įgulų asociacijos (ECA), Europos regioninių aviakompanijų asociacijos (ERA) ir Tarptautinės oro vežėjų asociacijos (IACA) Europos susitarimo dėl civilinės aviacijos mobiliųjų darbuotojų darbo laiko organizavimo (OL L 302, 2000, p. 57; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 4 t., p. 75) ir 2014 m. gruodžio 19 d. Tarybos direktyvoje 2014/112/ES, kuria įgyvendinamas Europos baržų sąjungos (EBS), Europos laivavedžių organizacijos (ELO) ir Europos transporto darbuotojų federacijos (ETF) sudarytas Europos susitarimas dėl tam tikrų vežimo vidaus vandens keliais sektoriaus darbo laiko organizavimo aspektų (OL L 367, 2014, p. 86).
- 77 Nagrinėjamu atveju reikia pažymėti, kad naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis nėra konkretus darbo laiko organizavimo reikalavimas, numatytas Direktyvos 2003/88 14 straipsnyje. Be to, Komisija nepateikia informacijos, kuri galėtų pagrįsti, kad trečiojoje šalyse dirbantys pareigūnai ir tarnautojai vykdo profesinę veiklą, kuriai taikomos tokios konkrečios nuostatos, kaip nurodyta ankstesniame šio sprendimo punkte. Šiuo požiūriu to, kad SESV 336 straipsnyje Parlamentui ir Tarybai suteikta kompetencija laikantis įprastos teisėkūros procedūros priimti Pareigūnų tarnybos nuostatus ir KTĮS, nepakanka, kad būtų įrodytas šis konkretumas.

- 78 Komisija tvirtina, kad Direktyvos 2003/88 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta tik pareiga imtis būtinų priemonių užtikrinti, kad kiekvienas darbuotojas turėtų teisę į bent keturių savaitių mokamas kasmetines atostogas, t. y. 20 darbo dienų, taigi naujajame Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnyje nustatant 24 darbo dienų kasmetines atostogas nuo 2016 m. šio apribojimo laikomasi.
- 79 Savo ruožtu ieškovai nesutinka, kad naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis yra suderinamas su kasmetinių atostogų pobūdžiu ir tikslu, nes kasmetinių atostogų dienų skaičius vis dar yra didesnis nei pagal Direktyvos 2003/88 7 straipsnį reikalaujamas minimumas. Ieškovai taip pat pažymi, kad Direktyvos 2003/88 23 straipsnyje yra nuostata dėl draudimo sumažinti apsaugą, ir taip pat nurodo, kad pagrindinis šios direktyvos tikslas yra pagerinti darbuotojų gyvenimo sąlygas.
- 80 Direktyvos 2003/88 23 straipsnyje nustatyta, kad „[jeigu vykdomi] šioje direktyvoje nustatyt[i] būtiniaus[i] reikalavim[ai], šios direktyvos įgyvendinimas negali sąlygoti darbuotojams teikiamos apsaugos bendro lygio sumažinimo“. Darytina išvada, kad pats apsaugos lygio, kuris darbuotojams garantuojamas organizuojant darbo laiką, sumažinimas nėra draudžiamas pagal Direktyvą 2003/88, tačiau tam, kad jos 23 straipsnyje įtvirtintas draudimas būtų taikomas, šis sumažinimas turi būti susijęs, pirma, su direktyvos „įgyvendinimu“ ir, antra, su atitinkamų darbuotojų „bendru apsaugos lygiu“ (pagal analogiją žr. 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Angelidaki ir kt.*, C-378/07–C-380/07, EU:C:2009:250, 126 punktą).
- 81 Konkrečiau, sąlyga dėl sąsajos su Direktyvos 2003/88 „įgyvendinimu“ apima visas nacionalines priemones, kurių tikslas užtikrinti jos siekiamą tikslą. Kita vertus, tokio teisės akto negalima laikyti prieštaraujančiu Direktyvos 2003/88 23 straipsniui, jei jame numatytas sumažinimas niekaip nėra susijęs su jos įgyvendinimu, t. y. jeigu toks sumažinimas būtų pateisinamas ne būtinybe nuostatą perkelti į nacionalinę teisę, o siekiu įgyvendinti kitokį tikslą (pagal analogiją žr. 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Angelidaki ir kt.*, C-378/07–C-380/07, EU:C:2009:250, 131 ir 133 punktai).
- 82 Iš Reglamento Nr. 1023/2013 27 konstatuojamosios dalies matyti, kad šio reglamento 1 straipsnio 70 punkto a papunkčiu siekiama taupyti lėšas ir modernizuoti trečiosiose šalyse dirbančio personalo darbo sąlygas, o ne įgyvendinti Direktyva 2003/88 siekiamą tikslą.
- 83 Todėl ieškovai, siekdami užginčyti naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio teisėtumą, negali remtis Direktyvos 2003/88 23 straipsniu.
- 84 Vis dėlto, kaip tvirtina ieškovai, kiekvieno darbuotojo, įskaitant pareigūnus ir tarnautojus, teisė į kasmetines mokamas atostogas turi būti laikoma ypatingos svarbos Sąjungos socialinės teisės principu (2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Réexamen Commission / Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 26 punktas). Iš tikrųjų, juo siekiama suteikti galimybę darbuotojui pailsėti ir turėti laiko poilsiui ir laisvalaikiui (2009 m. sausio 20 d. Sprendimo *Schultz-Hoff ir kt.*, C-350/06 ir C-520/06, EU:C:2009:18, 25 punktas) ir taip užtikrinti jo saugą ir sveikatos apsaugą (šiuo klausimu žr. 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Union syndicale Solidaires Isère*, C-428/09, EU:C:2010:612, 37 punktą ir 2011 m. kovo 4 d. Nutarties *Grigore*, C-258/10, nepaskelbta Rink., EU:C:2011:122, 40 punktą).
- 85 Taigi kasmetinių atostogų tikslas atitinka tikslą, kuris SESV 151 straipsnyje iškeliamas Sąjungai, – pagerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas ir laikantis SESV 153 straipsnio remti ir papildyti valstybių narių veiklą darbo aplinkos gerinimo siekiant rūpintis suinteresuotųjų asmenų sveikata ir sauga srityje.
- 86 Be to, pagal Chartijos 51 straipsnio 1 dalį Sąjunga turi gerbti principus, tarp kurių yra teisė į kasmetines atostogas, ir juos taikyti.
- 87 Iš Konvento prezidiumo paaiškinimų, susijusių su Chartijos 31 straipsnio 2 dalimi (žr. šio sprendimo 67 punktą), taip pat matyti, kad jis remiasi Direktyva 93/104, pakeista Direktyva 2003/88, taip pat per 1989 m. gruodžio 9 d. Strasbūre (Prancūzija) vykusį Europos Vadovų Tarybos susitikimą priimtos

Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartijos 8 punktu. Iš Direktyvos 2003/88 4 konstatuojamosios dalies matyti, kad su darbo laiko organizavimu susijusių priemonių, visų pirma su jos 7 straipsnyje numatytais mokamomis kasmetinėmis atostogomis susijusių priemonių, pagrindinis tikslas yra tiesiogiai prisidėti prie darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo gerinimo (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Réexamen Commission / Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 44 punktą). Bendrijos darbuotojų pagrindinių socialinių teisių chartijos 8 punkte nustatyta, kad „[k]iekvienas Europos bendrijos darbuotojas turi teisę į savaitės poilsio laiką ir mokamas kasmetines atostogas, kurių trukmė turi būti palaipsniui suderinta atsižvelgiant į nacionalinę praktiką“.

- 88 Iš viso to, kas išdėstyta, matyti, kad Chartijos 31 straipsnio 2 dalyje numatyta teise, atsižvelgiant į jos pobūdį, iš principo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pagerinti darbuotojų gyvenimo ir darbo sąlygas.
- 89 Taigi, kaip tvirtina Komisija, aplinkybės, kad naujame Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnyje nustatytas kasmetinių atostogų dienų skaičius vis dar viršija pagal Direktyvos 2003/88 7 straipsnį reikalaujamą minimumą, nepakanka, kad būtų galima nuspręsti, jog šiuo nauju straipsniu nepažeidžiama teisė į kasmetines atostogas.
- 90 Priešingai, nors vien tik kasmetinių atostogų dienų skaičiaus pakeitimo, neatsižvelgiant į tai, koks jis, nepakanka, kad būtų pripažintas teisės į kasmetines atostogas, kuri garantuojama Chartijos 31 straipsnio 2 dalimi, pažeidimas, to negalima teigti dėl naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio, kuriuo iš esmės sutrumpinama trečiojoje šalyse dirbančių pareigūnų ir tarnautojų atostogų trukmė, per trejus metus ją sumažinant nuo 42 ir 24 dienų. Iš tikrųjų, negalima teigti, kad šis sumažinimas yra suderinamas su principu, kuriuo siekiama sudaryti palankesnes sąlygas pagerinti suinteresuotųjų asmenų gyvenimo ir darbo sąlygas.
- 91 Šio teiginio nepaneigia Komisijos, Parlamento ir Tarybos argumentai, kadangi taip atlikto sumažinimo mastas nėra sušvelninamas kitomis Pareigūnų tarnybos nuostatų ir jo priedų nuostatomis, kurios yra naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio kontekstas.
- 92 Pavyzdžiui, Reglamento Nr. 1023/2013 1 straipsnio 71 punkto b papunkčiu iš dalies pakeista Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 7 straipsnio pirma pastraipa ir trečiojoje šalyse dirbantiems pareigūnams ir tarnautojams taikoma tvarka suderinta su kitiems pareigūnams ir tarnautojams taikoma tvarka, sumažinant atostogų dienų, į kurias jie turėjo teisę tais metais, kai pareigūnas pradeda arba baigia eiti pareigas, skaičių.
- 93 Be to, Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 8 straipsnio pirmoje pastraipoje ir to paties priedo 9 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad „[i]šimties tvarka paskyrimų tarnyba specialiu motyvuotu sprendimu gali suteikti pareigūnui atostogų poilsiu“ ne daugiau kaip penkiolika darbo dienų „dėl ypač sunkių gyvenimo jo tarnybos vietoje sąlygų“. Vis dėlto, kadangi siekiama išsiaiškinti, ar teisės aktų leidėjas tinkamai atsižvelgė į kasmetinių atostogų tikslą ir apimtį, reikia konstatuoti, kad šios nuostatos galiojo iki įsigaliojant naujam Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsniui. Taigi, atsižvelgiant į tai, jos negali sumažinti teisės aktų leidėjo atlikto sumažinimo apimtį. Taip juo labiau yra dėl to, kad Reglamento Nr. 1023/2013 1 straipsnio 70 punkto c papunktis papildė Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 8 straipsnį, siekiant pažymėti, kad pareigūnai, kurie dalyvauja mokymuose ir kuriems suteikiamos atostogos poilsiu, šiuos du aspektus turi derinti, nors, kaip matyti iš jo pavadinimo, šios atostogos turi suteikti suinteresuotajam asmeniui galimybę pailsėti.
- 94 Be to, galimybė delegacijoje dirbančiam pareigūnui arba tarnautojui pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 5 straipsnį gauti tarnybinį butą ir to paties priedo nuostatos, leidžiančios suinteresuotojo asmens šeimai į trečiąją šalį vykti su juo kartu, yra nereikšmingi teisės į kasmetines atostogas požiūriu.

- 95 Be to, Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 10 straipsnyje nustatyta išmoka dėl gyvenimo sąlygų ir kitos to paties priedo nuostatos, susijusios su apgyvendinimo, kelionės išlaidų kompensavimu arba susijusios su socialinės apsaugos išmokomis, jau buvo nustatytos prieš įsigaliojant Reglamentui Nr. 1023/2013, tačiau jos taip pat negali kompensuoti kasmetinių atostogų dienų skaičiaus sumažinimo. Rūpinantis veiksminga darbuotojo sauga ir sveikatos apsauga turi būti užtikrinta, kad darbuotojas paprastai galėtų gerai pailsėti, todėl kasmetinės atostogos negali būti pakeistos pinigine kompensacija, išskyrus atvejį, kai nutraukiami darbo santykiai, kaip tai matyti iš Direktyvos 2003/88 7 straipsnio 2 dalies (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *Vicente Pereda*, C-277/08, EU:C:2009:542, 20 punktą).
- 96 Galiausiai iš Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 7 straipsnio antros pastraipos matyti, kad trečiojoje šalyje dirbantis pareigūnas, kuris neišnaudojo savo kasmetinių atostogų, gali į kitus metus perkelti keturiolika darbo dienų, tačiau pagal tų pačių Pareigūnų tarnybos nuostatų V priedo 4 straipsnio pirmą pastraipą Sąjungos teritorijoje dirbantys pareigūnai gali perkelti dvylika darbo dienų. Be to, iš Pareigūnų tarnybos nuostatų V priedo 7 straipsnio antros pastraipos matyti, kad kelionės laikas, kuris paprastai nustatomas kaip dvi su puse dienos atostogų, gali būti pratęstas trečiosiose šalyse dirbančiam personalui, kai tai pagrindžiama poreikiu. Vis dėlto šios trečiosiose šalyse dirbantiems pareigūnams ir tarnautojams palankios priemonės atrodo nereikšmingos, palyginti su kasmetinių atostogų dienų skaičiaus sumažinimu pagal naują Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį.
- 97 Taigi, kaip tvirtina ieškovai, reikia manyti, kad pagal naują Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį numatytas reikšmingas kasmetinių atostogų dienų skaičiaus sumažinimas turi neigiamos įtakos jų teisei į kasmetines atostogas. Šiomis aplinkybėmis reikia išnagrinėti, ar šis pažeidimas yra tinkamai pateisinamas.
- *Dėl teisės į kasmetines atostogas pažeidimo pateisinimo*
- 98 Reikia priminti, kad pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalį apribojimai gali būti taikomi pagrindinėms teisėms, kurios nėra absoliučios teisės, pavyzdžiui, nuosavybės teisė ir ekonominės veiklos laisvės, jeigu jie iš tikrųjų atitinka bendrojo intereso tikslus ir, palyginti su siekiamu tikslu, nėra neproporcingi ir neleistini veiksmai, keliantys grėsmę pačių užtikrinamų teisių esmei (2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo Taryba / *Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 122 punktą ir 2014 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Arctic Paper Mochenwangen* / Komisija, T-634/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:828, 55 punktą).
- 99 Pagal analogiją reikia manyti, kad šiuo atveju nagrinėjami apribojimai gali tomis pačiomis sąlygomis būti taikomi tokiems principams kaip teisė į kasmetines atostogas, kurie prieš tai taikyti laikantis Chartijos 52 straipsnio 5 dalies.
- 100 Vis dėlto reikia pripažinti, kad teisės aktų leidėjas turi plačią diskreciją priimti Pareigūnų tarnybos nuostatus ir bet kada net ir nepalankia linkme pakeisti pareigūnų teises ir pareigas. Vis dėlto negalima daryti išvados, kad teisės aktų leidėjas, turėdamas visą informaciją ir kruopščiai ir nešališkai atlikęs išsamų visų aspektų tyrimą, gali nenustatyti reglamentavimo (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 14 d. Sprendimo *Europol* / *Kalmár*, T-455/11 P, EU:T:2013:595, 72 punktą). Todėl būtent Bendrasis Teismas turi patikrinti, kad teisės aktų leidėjas įsitikino, jog buvo laikomasi šio sprendimo 98 punkte primintų sąlygų (šiuo klausimu žr. 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 79–83 punktus).
- 101 Pirma, kiek tai susiję su klausimu, ar naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis yra pateisinamas bendrojo intereso tikslu, reikia remtis Reglamento Nr. 1023/2013 27 konstatuojamąja dalimi, pagal kurią „tur[ėjo] būti modernizuotos trečiosiose šalyse dirbančio personalo darbo sąlyg[os]: jos turėtų būti veiksmingesnės išlaidų požiūriu, be to, jas taikant turėtų būti taupomos lėšos“.

- 102 Vis dėlto iš Direktyvos 2003/88 4 konstatuojamosios dalies matyti, kad „[t]ikslo pagerinti darbuotojų saugą, higieną ir sveikatą darbe neturėtų būti siekiama vien dėl ekonominių priežasčių“. Savo 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Réexamen Commission / Strack* (C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570) 55 punkte Teisingumo Teismas taip pat nusprendė, kad siekiant pateisinti teisės į kasmetines mokamas atostogas pažeidimą negalima remtis argumentais dėl būtinumo apsaugoti Sąjungos finansinius interesus. Darytina išvada, kad tokie tikslai negali pateisinti teisės į kasmetines atostogas, užtikrinamos pagal Chartijos 31 straipsnio 2 dalį, pažeidimo. Todėl nagrinėjamu atveju tikslas užtikrinti didesnę pareigūnų ir tarnautojų veiksmingumą išlaidų požiūriu, kartu taupant lėšas, negali būti laikomas teisėtu tikslu, pateisinančiu ieškovų kasmetinių atostogų trukmės sutrumpinimą.
- 103 Vis dėlto, kaip nustatyta pačioje Reglamento Nr. 1023/2013 27 konstatuojamojoje dalyje, taip pat buvo siekiama „modernizuot[i] trečiojoje šalyse dirbančio personalo darbo sąlygas“.
- 104 Atrodo, kad Komisija, Palamentas ir Taryba nevienodai supranta šį tikslą.
- 105 Komisija ir Parlamentas aiškina, kad nuo 2004 m. iki 2014 m. padėtis, kuri iš dalies pateisino ankstesnę tvarką, pasikeitė dėl didelės komunikacijos internetu ir pigių skrydžių plėtros. Taryba savo ruožtu nurodo, kad 42 darbo dienų kasmetinės atostogos sukėlė sunkumų mažose delegacijose, kadangi dėl šių atostogų ir darbuotojų neatvykimo į darbą dėl kitų priežasčių ne visada buvo pakankamai darbuotojų tinkamam jų darbui užtikrinti.
- 106 Be to, Komisija ir Parlamentas negali paaiškinti, kaip, atsižvelgiant į kasmetinių atostogų tikslą, pigių kelionių raida ir galimybė plačiau nei anksčiau naudoti komunikaciją internetu pateisina šių atostogų sutrumpinimą. Konkrečiai tariant, pigių skrydžių plėtra geriausiu atveju galima pagrįsti Pareigūnų tarnybos nuostatų V priedo 7 straipsnyje numatyto kelionės laiko sutrumpinimą, nors, priešingai, trečiojoje šalyse dirbančiam personalui ši trukmė, kaip pripažįsta pati Komisija, gali pailgėti.
- 107 Kalbant apie Tarybos pateiktą pateisinimą, ieškovai pagrįstai pažymi, kad jis taikomas ne visoms delegacijoms. Taryba nepateikė jokios informacijos, leidžiančios manyti, kad mažų delegacijų padėtis buvo tokia reikšminga, kad teisės aktų leidėjas galėjo laikytis nuomonės, jog bendras kasmetinių atostogų dienų skaičiaus sumažinimas yra vienintelis galimas sprendimas. Be to, negalima teigti, kad teisės aktų leidėjas įsitikino, kad šis pateisinimas tinka, atsižvelgiant į Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 9 straipsnio 1 dalyje suteiktą galimybę atsisakyti suteikti atostogas dėl su tarnybos poreikiais susijusių priežasčių, nors priimdamas Reglamento Nr. 1023/2013 1 straipsnio 70 punkto d papunktį jis nuo keturiolikos darbo dienų iki dviejų savaitių sutrumpino atostogų laikotarpį, kuris turi būti suteiktas bent kartą per metus.
- 108 Antra, kiek tai susiję su klausimu, ar naujas Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnis yra proporcingas siekiamam tikslui, nėra informacijos, kuria remiantis galima teigti, nei kad prieš jį priimant teisės aktų leidėjas išnagrinėjo kasmetinių atostogų dienų skaičiaus sumažinimo pasekmes trečiojoje šalyse dirbančių pareigūnų ir tarnautojų sveikatai ir saugai, nei kad jis išnagrinėjo kitus sumažinimo būdus, nors kasmetinės mokamos atostogos tiesiogiai prisideda prie darbuotojų saugos ir sveikatos užtikrinimo gerinimo (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 19 d. Sprendimo *Réexamen Commission / Strack*, C-579/12 RX-II, EU:C:2013:570, 44 punktą).
- 109 Be to, negalima teigti, kad naujo Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnio pirmoje pastraipoje formaliai iki 24 dienų nuo 2016 m. sutrumpinęs trečiojoje šalyse dirbančių pareigūnų ir tarnautojų kasmetines atostogas teisės aktų leidėjas atsižvelgė į tai, kad pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 57 straipsnį Sąjungos teritorijoje dirbantiems pareigūnams ir tarnautojams suteikiama iki 30 darbo dienų atostogų, atsižvelgiant į jų amžių ir kategoriją.

- 110 Be to, negalima teigti, kad teisės aktų leidėjas pats siekė išsiaiškinti, ar Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 8 straipsnio pirmos pastraipos, susijusios su atostogomis poilsiiui, tekstu kiekvienam trečiojoje šalyje dirbančiam pareigūnui ir tarnautojui, esančiam ypač sunkioje padėtyje, užtikrinama pakankama sveikatos apsauga ir sauga, nors pagal šią nuostatą atostogos poilsiiui gali būti suteiktos tik išimties tvarka ir dėl jų turi būti priimtas specialus motyvuotas sprendimas.
- 111 Galiausiai Komisija neteisingai tvirtina, kad teisės aktų leidėjas atsižvelgė į trečiojoje šalyje dirbančio personalo padėčiai būdingus apribojimus, kiek tai susiję visų pirma su jo teise į kasmetines atostogas, remiantis Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 7 straipsnio pirma pastraipa, nors, kaip jau buvo nurodyta (žr. šio sprendimo 92 punktą), šia nuostata, kuri buvo iš dalies pakeista Reglamento Nr. 1023/2013 1 straipsnio 71 punkto b papunkčiu, priešingai, suinteresuotiesiems asmenims taikoma tvarka suderinama su kitiems pareigūnams ir tarnautojams taikoma tvarka, sumažinant atostogų dienų, į kurias jie turėjo teisę tais metais, kai pareigūnas pradeda arba baigia eiti pareigas, skaičių.
- 112 Remiantis tuo, kas išdėstyta, reikia konstatuoti, kad negalima teigti, jog Sąjungos teisės aktų leidėjas, priimdamas naują Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsnį, išnagrinėjo, ar jis iš tikrųjų pateisinamas bendrojo intereso tikslu ir, palyginti su siekiamu tikslu, nėra neproporcingas trečiojoje šalyje dirbančių pareigūnų ir tarnautojų teisės į kasmetines atostogas požiūriu. Todėl siekdama priimti skundžiamus sprendimus Komisija negalėjo pagrįstai remtis nauju Pareigūnų tarnybos nuostatų X priedo 6 straipsniu.
- 113 Darytina išvada, kad pirmasis pagrindas yra pagrįstas ir reikia panaikinti skundžiamus sprendimus ir nereikia nagrinėti kitų ieškovų pateiktų pagrindų.

IV. Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 114 Pagal procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo.
- 115 Pagal procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalį į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas.
- 116 Kadangi šiuo atveju Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti savo ir ieškovų patirtas bylinėjimosi išlaidas pagal jų pateiktus reikalavimus. Be to, Parlamentas ir Taryba, kaip į bylą įstojusios institucijos, padengs savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji išplėstinė kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti sprendimus, kuriais 2014 m. sumažinamas Francisco Carreras Sequeros ir kitų Europos Komisijos pareigūnų arba tarnautojų, kurių pavardės nurodytos priede, kasmetinių atostogų dienų skaičius.**
- 2. Komisija padengia savo pačios ir F. Carreras Sequeros ir kitų Komisijos pareigūnų arba tarnautojų, kurių pavardės nurodytos priede, bylinėjimosi išlaidas.**
- 3. Europos Parlamentas ir Taryba padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Kanninen

Schwarcz

Iliopoulos

Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Reine

Paskelbta 2018 m. gruodžio 4 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris
E. Coulon

Pirmininkas